

Zasady pisania
PRAC DYPLOMOWYCH
(magisterskich, licencjackich, inżynierskich)
przygotowywanych
w Podkarpackiej Szkole Wyższej
im. Bł. ks. Władysława Findysza
w Jasle

(Jasło 01.09.2016 r.)

I. Ogólne wymogi, dotyczące prac licencjackich, inżynierskich i magisterskich

1. Napisanie pracy licencjackiej, inżynierskiej, magisterskiej i egzamin dyplomowy są niezbędnym warunkiem ukończenia studiów i uzyskania odpowiedniego stopnia. Praca dyplomowa ma na celu sprawdzenie opanowania przez studenta wiedzy zdobytej na danym kierunku studiów i wybranej specjalności określonej w programie studiów.
2. Praca dyplomowa powinna mieć charakter:
 - a) badawczy (np. rozwiązanie problemu praktycznego, badania empiryczne oparte na aktualnie zebranych danych w konkretnych jednostkach, przedsiębiorstwach, instytucjach itp.);
 - b) analityczno-porównawczy (np. w formie omówienia, usystematyzowania i opatrzenia wnioskami oraz komentarzami materiału teoretycznego - przepisy prawne, strategie, koncepcje, itp. w odniesieniu do danej sytuacji aktualnej lub mogącej wystąpić w rzeczywistości);
 - c) projektowy lub projekcyjny (np. projekt organizacji, projekt systemu zarządzania, projekt systemu ekonomicznego, projekt systemu informacyjnego dla zarządzania, biznes plan przedsięwzięcia, plan marketingowy, projekt ekonomiczno-finansowy, projekt rozwiązania technicznego);
 - d) aplikacyjny (projekt rozwiązania i propozycja jego wdrożenia u konkretnego adresata).
3. W pracy licencjackiej i inżynierskiej student powinien wykazać się podstawową znajomością literatury badanego obszaru i umiejętnością zastosowania narzędzi analitycznych lub projektowych w praktyce. Powinny one mieć temat dotyczący wąskiego zakresu, z wyraźnym ukierunkowaniem zawodowym. Praca inżynierska powinna stanowić rozwiązanie typowego zadania inżynierskiego z wykorzystaniem wiadomości i umiejętności zdobytych podczas studiów.
4. W pracy magisterskiej student powinien wykazać się umiejętnością określenia problemu badawczego, znajomością metod i technik badawczych oraz aktualnej literatury dotyczącej podjętego tematu. W pracy magisterskiej student powinien dążyć do rozwiązania sformułowanego problemu badawczego z wykorzystaniem wiedzy zdobytej podczas studiów, ale także starać się je uzupełnić w odniesieniu do szczegółowych problemów związanych z jej tematyką. Ważna jest umiejętność krytycznej analizy treści wynikających ze źródeł, prawidłowej syntezy, a także interpretacji wyników i formułowania wniosków.
5. Praca magisterska może stanowić rozwinięcie uprzednio napisanej pracy licencjackiej lub inżynierskiej.
6. Praca musi być napisana na temat uzgodniony z promotorem. Temat pracy i jego zmiany oraz cel pracy muszą być przedkładane do zatwierdzenia przez dziekana w terminach wskazanych w regulaminie. Pracę student wykonuje pod kierunkiem nauczyciela akademickiego z tytułem profesora, doktora habilitowanego lub doktora.
7. Zaleca się, aby tematy prac miały związek z praktyką gospodarczą i życiem społecznym. Tematy powinny być konkretne i obejmować ściśle określony zakres

problemowy. Przy ustaleniu tematu pracy dyplomowej powinny być brane pod uwagę zainteresowania naukowe studenta i promotora oraz możliwości techniczne i ekonomiczne wykonania pracy. Treść pracy powinna być zgodna z tytułem pracy.

8. Temat to myśl główna, którą trzeba rozwinąć. Ustalając temat pracy trzeba określić jego zakres, bowiem może on być szerszy lub węższy. Temat pracy licencjackiej powinien dotyczyć konkretnego, ale przy tym niezbyt wąskiego problemu. Powinien on trafnie i jednoznacznie określać podjętą przez autora problematykę. Jeżeli temat jest zawężony należy to zaznaczyć np.: „Niektóre przyczyny...”, „Wybrane aspekty...”, „Wpływ wybranych czynników...” itp. Aby poprawnie sformułować temat pracy należy pamiętać o tym, że ma on być krótki, językowo poprawny, nośny informacyjnie i zachęcający do czytania.
9. Praca może uzyskać wyróżnienie. O tym czy praca powinna być wyróżniona decyzje podejmuje stosowny zespół ds. jakości prac dyplomowych na wiosek promotora z pełną argumentacją.

II. Zasady pisania pracy dyplomowej

1. Klasyczna struktura pracy dyplomowej:
 - strona tytułowa (wzór w załączniku);
 - oświadczenia promotora i autora,
 - streszczenie pracy w języku polskim i angielskim,
 - spis treści,
 - ewentualny wykaz skrótów używanych w pracy z objaśnieniem,
 - wstęp (wprowadzenie) – gdzie trzeba podać uzasadnienie podjętego problemu badawczego i układ pracy, proponowana objętość wstępu: 1-3 strony,
 - cel pracy, materiał badawczy i metodyka badań – w części tej należy przedstawić cel ogólny pracy i cele szczegółowe lub zadania, opis zastosowanych metod badawczych,
 - rozdział (rozdziały) teoretyczny obejmujący przedstawienie badanego problemu oraz uzyskanych wyników i rozwiązań na podstawie literatury przedmiotu,
 - rozdziały prezentujące wyniki badań własnych, analiz, diagnoz – odnoszące się do przedstawionych w przeglądzie piśmiennictwa zagadnień i wyników,
 - podsumowanie, 1-3 strony podsumowania, z wyraźnie przedstawionymi wnioskami z badań przeprowadzonych w pracy - wnioski nie mogą stanowić streszczenia pracy,
 - bibliografia
 - spisy tabel, wykresów, rysunków
 - aneks (jeżeli potrzeba)
2. Edycja pracy
 - 2.1. Tekst pracy dyplomowej powinien być spójny merytorycznie. Kolejne kwestie, wątki powinny wyraźnie wiązać się ze sobą. Musi istnieć między nimi merytoryczna łączność.
 - 2.2. Przy omawianiu różnych metod, technik, sposobów, okoliczności itp. pożądane jest stosowanie wyliczenia punktowego [zalecane - np., 1., 2., 3..., a), b), c)...., •]. Sposób punktowania musi być w całej pracy jednolity. Do oddzielania

kolejnych punktów stosuje się przecinki i kropki (w zależności od rodzaju wypunktowania).

- 2.3. Cała praca powinna być pisana krótkimi, jasnymi, poprawnie sformułowanymi zdaniami.
- 2.4. Tekst należy redagować przy użyciu form bezosobowych czasowników w czasie przeszłym, np. wyszukano, poddano analizie, obliczono, ustalono, przedstawiono, omówiono, zilustrowano.
- 2.5. Przy pisaniu pracy należy przestrzegać zasad edytorskich stosowanych w literaturze. Praca nie może nosić cech plagiatu. Nie należy używać zbyt długiego cytowania, nadmierne eksploatowanie jednego źródła (pracy jednego autora). Nie wolno wykorzystywać (przepisywać, także ze zmianami redakcyjnymi) cudzego tekstu – bez podawania źródła. Plagiatem jest również korzystanie z własnej pracy (np. licencjackiej lub inżynierskiej), która była już przedstawiana w postępowaniu o nadanie tytułu.
- 2.6. Zaleca się stosowanie ilustracji liczbowych i graficznych. Tabele, schematy, wykresy, rysunki itp. w całej pracy powinny być opisywane w jednolity (ogólnie przyjęty) sposób. Tytuły tabel, wykresów nie mogą być treścią pytań ankietowych.
- 2.7. Objętość pracy licencjackiej nie powinna przekraczać 60 stron znormalizowanego tekstu. Zaleca się objętość od 40 do 50 stron.
- 2.8. Objętość pracy inżynierskiej nie powinna przekraczać 70 stron znormalizowanego tekstu. Zaleca się objętość od 50 do 60 stron.
- 2.9. Objętość pracy magisterskiej nie powinna przekraczać 80 stron znormalizowanego tekstu. Zaleca się objętość od 60 do 80 stron.
- 2.10. Zaleca się aby bibliografia obejmowała minimum 20 pozycji bibliograficznych (praca licencjacka), 25 pozycji bibliograficznych (praca inżynierska), 35 pozycji (praca magisterska), w tym przynajmniej kilka obcojęzycznych (w przypadku prac teoretycznych, tj. o charakterze przeglądu piśmiennictwa, bibliografia powinna obejmować większą liczbę pozycji literaturowych, zarówno krajowych, jak i zagranicznych)
- 2.11. Praca powinna być napisana na komputerze w edytorze tekstu. Zaleca się program MS Office. Wymagany odstęp między wierszami (interlinia) wynosi 1,5, wielkość czcionki – 12, marginesy zewnętrzne 2 cm, margines na oprawę 1,5 cm (z uwagi na drukowanie dwustronne stosujemy marginesy lustrzane), marginesy górny i dolny 2,5 cm.
- 2.12. Tytuły (każdego stopnia) powinny być krótkie, komunikatywne. Ranga, rząd, stopień ważności tytułu powinny być w tekście zaznaczone (wyróżnione). Zasady formatowania tytułów podano w załączniku.
- 2.13. Wszystkie tytuły rozdziałów należy pisać bez kropki na końcu zdania.
- 2.14. Wszystkie główne elementy struktury pracy dyplomowej, czyli wstęp, kolejne rozdziały, spisy rysunków, tabel, wykresów, bibliografia, ewentualne aneksy oraz streszczenie muszą rozpoczynać się od nowej strony.

- 2.15. Praca dyplomowa musi mieć numerowane strony (bez umieszczania numeru strony tytułowej). Numery stron należy podawać w dolnym zewnętrznym rogu, rozmiar czcionki 10.
- 2.16. Treść pracy dyplomowej powinna być napisana przy użyciu czcionki Times New Roman o rozmiarze 12 pkt. i normalnej grubości z zastosowaniem automatycznego wyjustowania, pomiędzy wierszami wewnątrz akapitu należy stosować interlinię 1,5 wiersza, można zastosować dzielenie wyrazów dla tekstów opisowych.
- 2.17. Nie należy stosować dodatkowych odstępów pomiędzy poszczególnymi akapitami.
- 2.18. Nowy wątek należy rozpoczynać od nowego akapitu. Akapit powinien zaczynać się jednolitym dla całej pracy wcięciem (1 cm).
- 2.19. Jeżeli dany akapit ma znaleźć się na nowej stronie należy zastosować funkcję podziału strony (kombinacja klawiszy: Ctrl + Enter). Nie wolno przechodzić do następnej strony wstawiając kolejne znaki Enter,
- 2.20. Na końcu wiersza nie mogą występować pojedyncze znaki lub spójniki. W celu przeniesienia spójnika do kolejnego wiersza należy użyć tzw. twardej spacji (kombinacja klawiszy: Ctrl + Shift + spacja). „Twardą spację” należy wstawić bezpośrednio po spójniku, a przed następującym po nim wyrazem (powoduje to „przyklejenie” spójnika do wyrazu).
- 2.21. Pomiedzy wyrazem a następującym po nim znaku przestankowym (przecinek, kropka, średnik, dwukropek) nie należy wstawiać znaku spacji,
- 2.22. Wyrazy (zdania) pisane w nawiasie nie mogą być oddzielone od tych nawiasów spacjami,
- 2.23. Gotowa, zaakceptowana przez promotora praca powinna być wydrukowana dwustronnie z zachowaniem marginesów lustrzanych na papierze formatu A-4 (gramatura 80), w układzie jednej kolumny, przy zachowaniu jednolitych marginesów.
- 2.24. Po zaakceptowaniu przez promotora student składa wydrukowaną pracę w dziekanacie w trzech egzemplarzach (w oprawie intrygatorskiej, miękkiej z przezroczystymi okładkami) oraz jedną płytę CD z wersją elektroniczną (wyłącznie w jednym z formatów: .doc, .docx, .pdf.).
- 2.25. Plik elektroniczny powinien być zatytułowany wg wzoru: nazwisko_imię_nr_albumu_rodzaj_studiów (to jest: mgr, lic, inż) Np. Kowalski_Jan_12345_lic

2.3. Wzory, rysunki, tabele

Zapisy wzorów

Wzory stosowane w pracy licencjackiej powinny być wyśrodkowane w osobnych liniach, oznaczone etykietą w postaci liczby arabskiej w nawiasie okrągłym, umiejscowionym w pobliżu prawego marginesu.

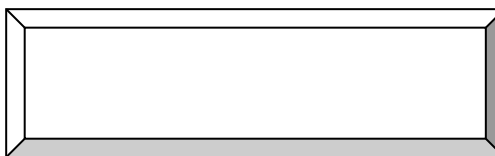
$$(x+y^2)-2y \qquad (1)$$

Rysunki, tablice i odsyłacze stosowane w pracy

Zarówno rysunki, wykresy, tabele należy umieszczać centralnie względem lewego i prawego marginesu. Powinny być umieszczone wewnątrz tekstu dokładnie w wymaganych miejscach. Rysunki i tabele należy numerować kolejno (w całej pracy) za pomocą liczb arabskich (Rysunek 1, Tabela 1, itd.). W tekście muszą znajdować się odsyłacze do odpowiedniej tabeli lub rysunku wskazujące ich numer, np. Zestawienie opracowanych wyników przedstawia tabela 1.

Tytuły należy pisać czcionką Times New Roman o rozmiarze 10 pt., które powinny znajdować się nad nimi. Pod rysunkami (tabelami, wykresami) należy podać źródło (czcionka Times New Roman o rozmiarze 10 pt. bez pogrubienia, z zachowaniem ustaleń dotyczących przypisów i bibliografii, wyrównanie do lewej z zachowaniem pojedynczego odstępu).

Rysunek 1. Tytuł rysunku

Źródło: Opracowanie własne.

(inny przykład – Źródło: A. Maksymiuk, Pieniądz i podatki, PWN, Warszawa 2002, s. 238.)

Spisy rysunków, wykresów, tabel powinny zawierać numer rysunku (tabeli, wykresu), jego tytuł (opis) oraz numer strony, na której występuje w tekście (zaleca się spis automatyczny).

2.4. Przypisy

Wszystkie przypisy muszą być umieszczone na dole strony, do której się odnoszą. Ich numeracja wyraża kontynuację, od pierwszego do ostatniego w całej pracy dyplomowej. Przypisy mogą mieć różny charakter, na przykład: źródłowy, dopowiadający tekst główny, wyjaśniający (użyte skróty), polemiczny wobec umieszczonych cytatów.

W pracy należy zamieścić przypisy do wszystkich wykorzystywanych fragmentów pochodzących z innych opracowań. Odsyłacze przypisów należy umieszczać przed znakiem interpunkcyjnym w zdaniu, którego dotyczą. Nie mogą one obejmować więcej niż jednego akapitu pracy. W przypadku, gdy kolejne akapity zostały opracowane na podstawie tego samego źródła, odsyłacze przypisów należy zamieścić przy każdym z nich.

Przypis źródłowy zaczyna się od inicjału imienia i nazwiska (nazwisk) autora, następnie (po przecinku, kursywą) podaje się tytuł pracy (książki, artykułu), wydawnictwo, miejsce i rok wydania (bez skrótu r.), numery stron, z których student

korzystał. Każdy przypis musi kończyć się kropką; wyjątek stanowią przypisy oparte na źródłach internetowych. W obrębie jednego przypisu można podać kilka różnych źródeł (oddziela się je średnikiem). Przypisy pisze się czcionką Times New Roman w rozmiarze 10 pt., odstęp między liniami pojedynczy.

Przykłady przypisów źródłowych:

1 Możliwość i praktyka wykorzystania odnawialnych źródeł energii na podparciu, Stowarzyszenie na Rzecz Innowacyjności i Transferu Technologii, Horyzonty, Rzeszów, s. 27.

2 E. Klugmann, E. Klugmann-Radziemska, Alternatywne źródła energii. Energetyka fotowoltaiczna, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 1999, s. 47-48.

(strona internetowa – należy podać datę korzystania, tj. dzień, miesiąc oraz rok):

1 http://www.zasadypisania.pl/prace_inzynierskie (22.11.2016 r.)

Podobny zapis winien być stosowany w informacji źródłowej do rysunków, tabel, wykresów.

W przypadku powtarzania się tego samego źródła w przypisach stosuje się zapis skrócony:

Np. podczas cytowania tej samej pracy kilka razy po sobie:

1 E. Klugmann, E. Klugmann-Radziemska, Alternatywne źródła energii. Energetyka fotowoltaiczna, Wydawnictwo Ekonomia i Środowisko, Białystok 1999, s. 65.

2 Tamże, s. 72. (lub Ibidem, s. 72.)

W przypadku cytowania źródła, odnotowanego już kilka przypisów wcześniej, używać należy skrótu op. cit., np.:

1. W. M Lewandowski, *Proekologiczne źródła energii odnawialnej...*, op. cit., s. 72.

Akty prawne:

1 Ustawa z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz.U. Nr 173, poz. 1807 z późn. zm.).

2. Rozporządzenie Ministra Gospodarki i Pracy z dnia 9 grudnia 2004 r. w sprawie szczegółowego zakresu obowiązku zakupu energii elektrycznej wytwarzanej w skojarzeniu z wytwarzaniem ciepła, Dz.U. 2004 nr 267 poz. 2657

W tekstach jednolitych należy dodatkowo podać rok Dziennika Ustaw::

1 Ustawa z dnia 26 czerwca 1974 r. Kodeks pracy (Dz.U. z 1998 r., Nr 21, poz. 94 z późn. zm.).

Bibliografia

Bibliografię umieszcza się na końcu pracy (po tekście głównym i zakończeniu). Przy źródłach drukowanych (opublikowanych) należy stosować układ alfabetyczny. W bibliografii nie podaje się stron.

BIBLIOGRAFIA

1. Dobroczyńska A., Juchniewicz L., Zaleski B., *Regulacja energetyki w Polsce*, Wydawnictwo Adam Marszałek, Warszawa-Toruń, 2001
2. Dominik A., Królikowski K., *Surowce energetyczne Polski*, Państwowe Zakłady Wydawnictw Szkolnych, Warszawa 1973
3. *Energia odnawialna. Technologia, ekologia, finanse* pod red. S. M. Szukalskiego, S. Malinowskiego, Fundacja Centrum Wspierania Przedsiębiorczości, Poddębice 2013
4. Juliszewski T., *Ogrzewanie biomasą*, Wydawnictwo PWRiL, Poznań 2009
5. Józefiak A., *Odnawialne źródła energii drogą uniknięcia katastrofy klimatycznej, ochroną ludzkości przed globalnym ociepleniem*, Materiały IX Konferencji Naukowej Śląskie Seminarium Ochrony Środowiska, Wyższa Szkoła Ekonomii i Administracji w Bytomiu, WFOSiGW, Katowice 2008